

*Мирович Т.**

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У РАМКАХ ТРИКУТНИКА УКРАЇНА-ПОЛЬЩА-БІЛОРУСЬ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Європейська інтеграція для сучасного українського суспільства є поняттям давно відомим та здебільшого, злегка «затертим». Пересічний освічений українець, почувши про черговий етап переговорів між Києвом та Брюсселем на тему подальших кроків з метою приєднання нашої держави до Європейської Спільноти, швидше за все, мабуть, лише скептично посміхнеться. І правда, в липні 1993 року світ побачив Закон України «Про основні напрямки зовнішньої політики України», в якому чітко декларувалися європейські прагнення нашої держави [1]. Через довгих 17 років, в липні 2010 року ми з вами познайомились з новим документом – Законом «Про основні засади внутрішньої і зовнішньої політики», в якому серед важливих пунктів значиться про «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі» [2]. 17 років – а «віз, - як то кажуть в народі, - і досі там».

Значно ефективнішою формою співпраці України з Європейським Союзом є не виголошення чергової заяви чи підписання угоди зі змістом, що не дає підстав робити висновки про якісну еволюцію переговорного процесу, а конкретні проекти, що здійснюються на регіональному чи локальному рівні. Фундаментом для здійснення таких проектів є транскордонна співпраця.

Для України транскордонне співробітництво означає не лише можливість розвитку прикордонних територій, які, як відомо, відіграють особливу роль у налагодженні зв'язків з країнами-сусідами, а й реальну перспективу наближення до вимог та стандартів Союзу. В цьому напрямку передбачається спільна реалізація проектів у рамках Європейської політики сусідства, і, власне, програми допомоги «Європейський інструмент сусідства і партнерства», котра, як передбачається, діятиме протягом 2007-2013 рр.

Коротко аналізуючи участь Польщі, України та Білорусії у програмі, що продовжує та розширює співпрацю прикордонних територій трьох країн, варто зазначити, що вона не виникла нізвідки. Їй передували програми TACIS CBC та INTERREG IIIA на 2004-2006 рр.

Програмі транскордонного співробітництва Польща – Білорусь - Україна характерні наступні риси:

- значний прогрес у галузі економічної допомоги. Сума, яку Євросоюз планує виділити на реалізацію проектів, розподілена між трьома пріоритетами: перший - підвищення конкурентоздатності прикордонних територій шляхом модернізації та розвитку транскордонної інфраструктури – близько 21,5 млн. євро. Другий пріоритет передбачає розвиток людського капіталу та інституційної транскордонної співпраці включно з без-

* студентка 4 курсу факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка

Науковий керівник: доц. Романюк Н.А.

пекою на кордонах Європейського Союзу, в його рамках планується виділення близько 14 млн. євро. Пріоритет № 3 - це технічна допомога – 2,3 млн. євро [3].

- широке коло бенефіціарів програми, серед яких є організації, що надають послуги у галузі освіти, науки, культури, регіональні підрозділи прикордонної та митної служб.

- чимала кількість сфер діяльності, в рамках яких можливе фінансування проектів. Окрім уже традиційних програм фінансування, акцент робиться на соціально-економічний розвиток та розвиток туристичної інфраструктури, беручи до уваги значну привабливість регіонів, охоплених «Європейською програмою сусідства і партнерства». Серед пріоритетних цілей зазначається розвиток інституційних можливостей, а також місцеві ініціативи для підтримки співробітництва громад.

Основними проблемами, які постають при реалізації програм транскордонного співробітництва між Польщею, Україною та Білорусією, є наступні:

- недостатній рівень законодавчого забезпечення діяльності програм, суперечлива взаємодія підписаних угод з внутрішнім законодавством країн. Річ у тім, що питання функціонування транскордонних регіонів належать до компетенції центральної влади. Хоча регіональні проблеми ніхто краще від місцевих органів самоврядування не знає і ними впритул не займається;

- надзвичайно низька активність регіонів у використанні можливостей транскордонного співробітництва;

- нерозвинутість інфраструктури транскордонного співробітництва в прикордонних регіонах держав.

Існує ще багато проблем, пов'язаних з реалізацією програм у рамках Європейської політики сусідства, і їхнє вирішення повинне стояти на порядку денному не лише на рівні місцевої, а й державної влади. Необхідно чітко усвідомлювати, що розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади, підвищення ефективності використання наявних ресурсів та процес полегшення перетину кордону людьми, капіталом, товарами та послугами у рамках проектів транскордонної співпраці дасть можливість впритул наблизитись до реалізації стратегічної мети України – інтеграції до Європейського Союзу.

Література

1. Закон України «Про основні напрямки зовнішньої політики України» від 01.07.2010 р. Доступно з: [<http://zakon.rada.gov.ua>]
2. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 р. Доступно з: [<http://zakon.rada.gov.ua>]
3. Програма транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна на 2007-2013 рр. Доступно з: [<http://www.pl-by-ua.eu/index.php>]